

ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ

Шейна К.С., гр. Е-22

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Смольнякова Н.М.**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Конкурентоспроможність сучасного підприємства дедалі більшою мірою стає результатом ефективного використання унікальних за своєю природою чинників нематеріального характеру – таких як: знання й уміння співробітників, професійна кваліфікація, патенти, права на дизайн і торгові марки, відносини зі споживачами, структура управління, інформаційні технології тощо, – поєднаних у категорію «інтелектуальний капітал».

Саме значний розвиток інтелектуального капіталу підприємства забезпечує його майбутній розвиток та сприяє формуванню конкурентних переваг.

Чинники, що впливають на формування та ефективність діяльності, пов'язані з його використанням, поділяють на зовнішні та внутрішні. Серед зовнішніх виділяють:

– чинники непрямого впливу – політичну ситуацію, стан національної економіки, досягнення науково-технічного прогресу, соціально-культурні особливості, демографічну ситуацію в країні, вплив з боку іноземних держав і міжнародних інститутів, очікування інвесторів на фондовому ринку тощо;

– чинники прямого впливу – стан національної інноваційної та освітньої систем, правовий захист інтелектуальної власності, споживачів, постачальників, конкурентів, податкові органи, профспілки, позабюджетні фонди, податкове та господарське законодавство тощо.

До чинників внутрішнього середовища відносять: стратегію управління та використання інтелектуального капіталу, цілі та напрямки діяльності підприємства, асортимент і номенклатуру продукції, персонал і його якісні характеристики, техніку й технологію, організаційну структуру підприємства, методи управління тощо.

Особливу увагу слід приділяти якостям працівників: вродженим розумовим, творчим і комунікативним здібностям; здатності до навчання; набутим впродовж життя теоретичним знанням і практичному досвіду; креативному мисленню; психометричним рисам (енергії, позитивізму, неконфліктності, умінню передавати накопичені знання, досвід, та інформацію іншим людям тощо).